

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๒๓๐๒/๒๕๓๘

กค. ๒๖
วันที่ 11 มิ.ย. 63
เวลา 10.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส34599 กค.
รับที่ : ๘6342/63 ส3 กค.
วันที่ : 11 มิ.ย. 63 เวลา : 9:50

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง การลงนามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. บันทึกความเข้าใจร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน
๓. พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สามเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒
๔. พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔
๕. ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
๖. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๔/๒๕๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง การลงนามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศและความมั่นคง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ไทยและจีนได้เคยจัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ลงนามเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๗ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกลไกในการเจรจาเปิดตลาดและแก้ไขปัญหาการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างกัน โดยภายใต้บันทึกความเข้าใจฉบับดังกล่าว

กระทรวงเกษตร...

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เคยจัดทำพิธีสารที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าผลไม้สดจากไทยไปจีนโดยเส้นทางบกผ่านประเทศที่สาม จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สามเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งกำหนดให้ผลไม้ไม่ต้องถูกส่งออกจากไทยไปจีนผ่านเส้นทางจากด่านมุกดาหาร (ไทย) เข้าสู่จีนตอนใต้ที่ด่านโหย่วอู่กว่าน เมืองผิงเสียง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒) พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งกำหนดให้ผลไม้ไม่ต้องถูกส่งออกและนำเข้าผ่านเส้นทางจากด่านเชียงของ (ไทย) เข้าสู่จีนที่ด่านโม่หาน (จีนตะวันตก) มณฑลยูนนาน ลงนามเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๒ ปัจจุบันไทยส่งออกผลไม้ไปจีนในปริมาณมาก โดยเฉพาะในฤดูกาลผลไม้ของไทย ประกอบกับด่านที่จีนอนุญาตให้นำเข้ามีจำกัด ส่งผลให้เกิดปัญหาการติดสะสมหน้าด่านนำเข้า สร้างความเสียหายต่อคุณภาพและราคาของผลไม้ไทย สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และกรมวิชาการเกษตร จึงได้เร่งเจรจาผลักดันให้จีนเปิดด่านนำเข้าผลไม้และเส้นทางในการขนส่งผลไม้จากไทยเพิ่มเติม โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้มีหนังสือถึงสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) เสนอร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับใหม่ให้ฝ่ายจีนพิจารณา โดยร่างพิธีสารฯ ฉบับใหม่นี้ได้ผนวกเนื้อหาในพิธีสารฯ ที่เคยลงนามแล้วสองฉบับข้างต้น และมีสาระสำคัญระบุให้ฝ่ายจีนเพิ่มด่านนำเข้าผลไม้จากไทย รวมทั้งอนุญาตให้ฝ่ายไทยใช้เส้นทางใดก็ได้ในการขนส่งผลไม้จากไทยไปจีน เพื่อแก้ปัญหาการขนส่งและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออกของไทย (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๑.๓ ในการเดินทางเยือนจีนของนายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบร่วมกันในหลักการของร่างพิธีสารฯ ดังกล่าว และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเจรจาจัดทำรายละเอียดของร่างพิธีสารฯ ซึ่งสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และกรมวิชาการเกษตรได้เร่งเจรจากับฝ่ายจีน จนกระทั่งทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันในรายละเอียดของร่างพิธีสารฯ โดยทั้งสองฝ่ายประสงค์ให้พิธีสารฯ เริ่มมีผลบังคับใช้โดยเร็วที่สุด และเห็นควรให้มีการลงนามร่วมกันในระดับรัฐมนตรี โดยไม่ต้องแลกเปลี่ยนหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Power) ระหว่างผู้ลงนาม ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถลงนามร่วมกันได้ภายหลังจากที่สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ คลี่คลายลงแล้วและทั้งสองฝ่ายพร้อมในการลงนาม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อขอความเห็นด้านกฎหมายและขั้นตอนการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ กระทรวงการต่างประเทศโดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมายได้มีหนังสือแจ้งข้อคิดเห็นว่าการจัดทำพิธีสารฯ ฉบับนี้ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกักกันโรคและการตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้บนเส้นทางขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สามระหว่างไทยและจีน โดยเป็นการจัดทำความตกลงเพิ่มเติมเพื่อปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างไทยและจีน ซึ่งลงนามและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๗ ร่างพิธีสารฯ จึงถือเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

การลงนาม...

การลงนามและดำเนินการให้มีผลผูกพัน ทั้งนี้ หากส่วนราชการสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ร่างพิธีสารฯ ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา ร่างพิธีสารฯ ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ทั้งสองฝ่ายประสงค์ให้มีการลงนามพิธีสารฯ โดยเร็วที่สุดภายหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ คลี่คลายลงแล้ว และทั้งสองฝ่ายพร้อมในการลงนาม โดยภายหลังการลงนาม ฝ่ายจีนจะเพิ่มด่านนำเข้าผลไม้จากไทยและอนุญาตให้ฝ่ายไทยใช้เส้นทางใดก็ได้ในการขนส่งผลไม้จากไทยไปจีน เพื่อแก้ไขปัญหาการขนส่งและช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ส่งออกไทยในช่วงฤดูกาลผลไม้ส่งออกสู่ตลาด

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างพิธีสารฯ ด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นการดำเนินการภายใต้บันทึกความเข้าใจร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๗ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ผลไม้ที่นำเข้าและส่งออกของทั้งสองฝ่ายจะต้องเป็นผลไม้ที่ได้รับอนุญาตระหว่างกัน โดยจะต้องจัดส่งข้อมูลทะเบียนรายชื่อสวน และโรงคัดบรรจุ ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนของแต่ละฝ่าย ทั้งนี้ ผลไม้ต้องได้รับการบรรจุในผลิตภัณฑ์ใหม่ สะอาด และอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์หรือตู้ควบคุมอุณหภูมิระหว่างการขนส่ง

๒) ก่อนการส่งออก หน่วยงานผู้รับผิดชอบของไทยและจีนจะสุ่มเก็บตัวอย่างของผลไม้เพื่อตรวจสอบ และจะออกไปรับรองสุขอนามัยพืชเมื่อสินค้าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยตู้คอนเทนเนอร์หรือตู้ควบคุมอุณหภูมิจะต้องถูกปิดผนึก ในใบรับรองสุขอนามัยพืชจะต้องระบุหมายเลขตู้สินค้า รวมทั้งหมายเลขกำกับกับการปิดผนึก โดยใบรับรองฯ จะมีอายุ ๑๐ วัน ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายจะต้องส่งสำเนาใบรับรองฯ ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือระบบใบรับรองสุขอนามัยพืชอิเล็กทรอนิกส์ก่อนสินค้าจะเข้าด่านของทั้งสองประเทศ โดยห้ามมิให้มีการเปิดตู้ผลไม้ระหว่างการขนส่งผ่านประเทศที่สาม

๓) เมื่อผลไม้ถึงด่านนำเข้า เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและกักกัน ณ ด่านนำเข้า โดยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของการปิดผนึกตู้สินค้า ใบรับรองสุขอนามัยพืช เอกสารที่เกี่ยวข้อง และความสมบูรณ์ของตู้ระวางสินค้า และจะมีการปล่อยสินค้าภายหลังจากสุ่มตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบและกักกันแล้ว หากตรวจพบว่าสินค้าไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ระบุไว้ในใบรับรองสุขอนามัยพืช หรือการปิดผนึกไม่สมบูรณ์ หรือมีการปลอมปนผลไม้จากประเทศอื่น สินค้าจะถูกปฏิเสธการนำเข้าหรือถูกทำลายทิ้ง ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายจะต้องแจ้งข้อมูลปัญหาการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องให้แก่ฝ่ายทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสืบค้นหาสาเหตุและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันต่อไป

๔) ในกรณีที่สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลง สองฝ่ายสามารถหารือและปรับแก้ไขข้อกำหนดตามพิธีสารฉบับนี้ได้ โดยพิธีสารฉบับนี้มีผลบังคับใช้ทันทีที่มีการลงนามและมีผลต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ๓ ปี และจะต่ออายุต่อไปอีก ๓ ปี โดยอัตโนมัติ จนกว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีเจตนาแจ้งความประสงค์ที่จะยกเลิกพิธีสารฉบับนี้ให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบไม่น้อยกว่า ๖ เดือนล่วงหน้าก่อนวันหมดอายุ

๕) พิธีสารฯ ด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สามเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ และพิธีสารฯ ด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทย

และสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔ จะถูกยกเลิก เมื่อมีการลงนามพิธีสารฉบับนี้

๔.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดทำพิธีสารฉบับนี้ ไม่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศ อย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้าการลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่ถือเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๓ ในระหว่างที่ไทยและจีนยังไม่สามารถลงนามในพิธีสารฯ ร่วมกันได้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้พิจารณาอนุญาตการนำเข้าผลไม้ตามเงื่อนไขในพิธีสารฉบับใหม่ทันที เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างไทยและจีน และเป็นการแก้ปัญหาการส่งออกผลไม้ไทยในช่วงฤดูกาลผลไม้ ซึ่งสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ตอบรับข้อเสนอดังกล่าว โดยตั้งแต่วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ผลไม้ไทยสามารถส่งออกไปยังจีนผ่านด่านตงซิงและสถานีนีโผฝิงเสี่ยงได้ตามเงื่อนไขที่ปรากฏในพิธีสาร

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นควรนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๕.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

๕.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามในพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้ หากมีการปรับปรุงแก้ไขร่างพิธีสารฯ ในส่วนที่มีสาระสำคัญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้หารือร่วมกับกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องนั้นๆ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๒๒๗๗ ต่อ ๑๓๓๑

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๐๓๔

E-mail: aseanchina.acfs@gmail.com